

Ο ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗΣ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ: Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ ΚΑΠΑΡΕΛΛΙΟΥ

Άννα Καρύδη Πυρουνάκη

Νηπιαγωγός

Καπαρέλλι Θηβών 322 00

akp@compulink.gr

<http://www.rhodes.aegean.gr/gr/sholeia/kaparelli>

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ:

Νηπιαγωγείο –Υπολογιστής – Διαδίκτυο - Ευρωπαϊκά προγράμματα- Γλώσσα.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

8 χρόνια εργασίας με υπολογιστή σε μια τάξη ελληνικού νηπιαγωγείου. Ποιος ο σκοπός; Ποιος ο στόχος, το περιεχόμενο και η προοπτική μιας τέτοιας εκπαιδευτικής προσέγγισης; Μπορεί η χρήση των υπολογιστών να συνδυαστεί με άλλους εκπαιδευτικούς τομείς; Οι Ευρωπαϊκές πολυεταρικές συμπράξεις συνεισφέρουν στον προαναφερθέντα στόχο; Πως μπορεί ο δάσκαλος να βελτιώσει την καθημερινή σχολική του ζωή χρησιμοποιώντας τις νέες τεχνολογίες;

SUMMARY

An overview and insight into the experiences of working with computers in a class of pre-school education (5-6years old) over a period of 8 years.

What is the aim, the content and the perspective of such an educational approach? Can the use of computers be combined with other learning fields?

Do the multiple European partnerships, Internet and the multimedia contribute the aforementioned aim? How can a teacher improve his/her daily school life using IT?

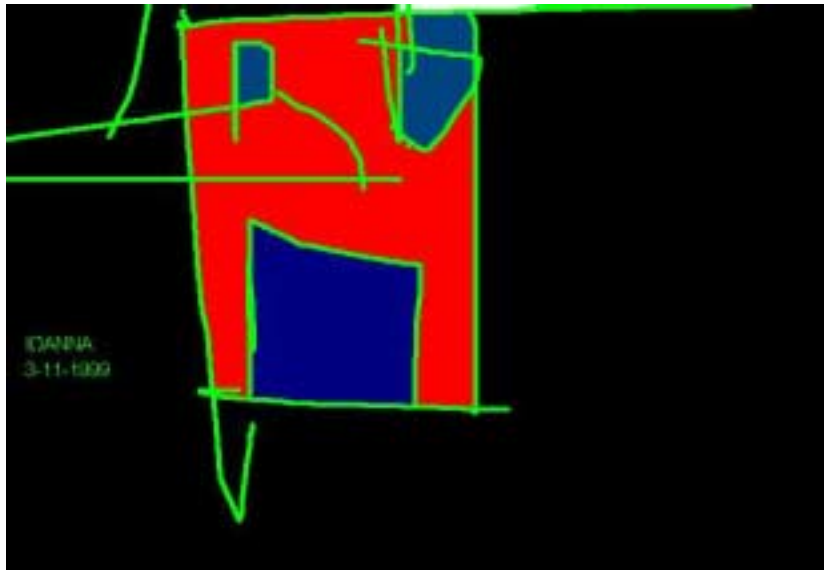
1. Ένταξη και χρήση του Υπολογιστή στην καθημερινή ζωή του Νηπιαγωγείου.

1^α. Εξοικείωση - αποδοχή - εκμάθηση του Υπολογιστή ως χρηστικό εργαλείο δουλειάς.

Ο Υπολογιστής ήρθε στη σχολική ζωή του νηπιαγωγείου Καπαρελλίου πριν από 8 χρόνια με στόχο και προοπτική.

Στόχος ήταν και παραμένει να δείχτει η λειτουργική παιδαγωγική του αξία ως πολλαπλού εργαλείου δουλειάς, και προοπτική, η δυνατότητα της προσχολικής εκπαίδευσης να σταθεί επί ίσοις όροις στις νέες τεχνολογικές προκλήσεις στον υπόλοιπο εκπαιδευτικό χώρο. Με μια σωστή πρώτη επαφή των νέων τεχνολογιών και της προσχολικής εκπαίδευσης κερδίζουμε πολύτιμο μαθησιακό χρόνο και μια θετική μετέπειτα στάση και πορεία των μαθητών.

Ο Υπολογιστής είναι εκεί μέσα στο σχολείο , σε μια γωνιά εργασίας σαν όλες τις άλλες. Τα παιδιά τον επιλέγουν ελεύθερα σε καθημερινή βάση όπως ακριβώς επιλέγουν και όλες τις άλλες γωνιές εργασίας που υπάρχουν στο χώρο.

Δοκιμάζουν τα εργαλεία στις γραφικές εφαρμογές, που εύκολα τα εντυπωσιάζουν. Ανακαλύπτουν νέες προσεγγίσεις, δοκιμάζουν, πετυχαίνουν, μπερδεύονται, ζητούν βοήθεια από τον διπλανό τους ή από τον εκπαιδευτικό χωρίς να απογοητεύονται χωρίς να παραιτούνται από τον τελικό στόχο. Χαίρονται την όλη διαδικασία χαίρονται και το αποτέλεσμα όποτε κι αν έρθει αυτό, όποια μορφή κι αν έχει ατομική ή ομαδική. Και αυτό είναι το κέρδος : Μαθησιακές διαδικασίες που να έχουν ως κύριο χαρακτηριστικό τη χαρά του παιδιού. Στόχος μας δεν είναι μόνο η γνώση αλλά η δημιουργική και συνάμα χαρούμενη πορεία για την ανακάλυψή της. Τα παιδιά πρέπει να είναι και να φαίνονται χαρούμενα με όλα όσα κάνουν στο σχολείο. Μίζερες εικόνες παιδιών που πρέπει να κάνουν κάτι με πειστικές και αγχωτικές διαδικασίες, έστω και για ένα 'θεωρητικά καλό αποτέλεσμα' είναι μακριά από τους στόχους και τις επιδιώξεις μας.

1β. Πρώτη επαφή των παιδιών με το Αλφαβητικό και το Αριθμητικό σύστημα γραφής.

Η πορεία και η διαδικασία για την κατάκτηση του αλφαβητικού και του αριθμητικού μας συστήματος είναι βιωματικά λειτουργική και αναδύεται μέσα από καταστάσεις όπου τα παιδιά θεωρούν φυσικό και αναγκαίο να αναφερθούν και να ασχοληθούν με αυτά τα 2 συστήματα γραφής. Έτσι τελειώνοντας μια εργασία τους στον Υπολογιστή ατομική ή ομαδική είναι αυτονόητο για τα παιδιά ότι θα πρέπει να γράψουν το όνομά τους σ' αυτήν. Αυτό συμβαίνει από τις πρώτες κιόλας μέρες τους στο σχολείο, όπου σχεδόν κανένας δεν ξέρει τα γράμματα, όπου ελάχιστα παιδιά ξέρουν να γράφουν το όνομά τους.

Παρ' όλα αυτά έχοντας δίπλα τους έναν πίνακα αναφοράς ονομάτων αρχίζουν την διαδικασία της πληκτρολόγησης μέσω της αντιστοίχισης των γραμμάτων του πίνακα και του πληκτρολογίου.

Παρόμοια προσέγγιση γίνεται και την γραφή της ημερομηνίας, ημέρα – μήνας – έτος.

Η διαδικασία αυτή της γραφής των παραπάνω στοιχείων, βοηθά τα παιδιά να αντιληφθούν πρώτα διαισθητικά και μετά εννοιολογικά την διαφορετικότητα των 2 αυτών συστημάτων γραφής.

Ο διαχωρισμός επάνω στο πληκτρολόγιο των αντιστοίχων συμβόλων είναι σαφής και οριοθετημένος, γεγονός που δρα αποφασιστικά στην ελαχιστοποίηση του φαινομένου της σύγχυσης των 2 συστημάτων.

Η καθημερινή πρόσβαση των παιδιών σε αυτές τις διαδικασίες τους παρέχει την ικανότητα μετά από κάποιο χρονικό διάστημα - αυτό ποικίλει από παιδί σε παιδί- να μην χρειάζονται να προστρέχουν στους πίνακες αναφοράς αφού πλέον έχουν μάθει και από μνήμης να γράφουν.

Για την αποφυγή της μηχανικής πληκτρολόγησης, το παιδί ενθαρρύνεται από την αρχή να μετασχηματίζει λεκτικά - φωνητικά το αντίστοιχο σύμβολο κατά την διαδικασία της πληκτρολόγησης.

Όλα αυτά λειτουργώντας μέσα σ' ένα ευρύτερο μαθησιακό πλαίσιο των ανωτέρω στόχων και σύμφωνα με τις νέες διαδικασίες της δομικής προσέγγισης του γραπτού λόγου, όπως αυτός επιχειρείται να εφαρμοστεί στο χώρο της προσχολικής εκπαίδευσης σύμφωνα με τις νέες προτάσεις και πρακτικές από την κ. Σκούρα του Πανεπιστημίου της Θεσσαλονίκης, οδηγούν τα παιδιά με σίγουρα βήματα στην κατάκτηση του αλφαβητικού και αριθμητικού μας συστήματος.

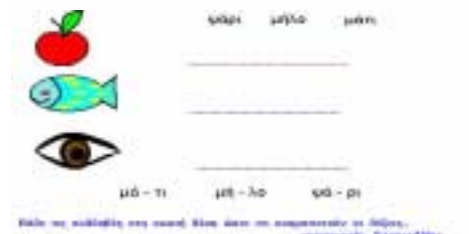
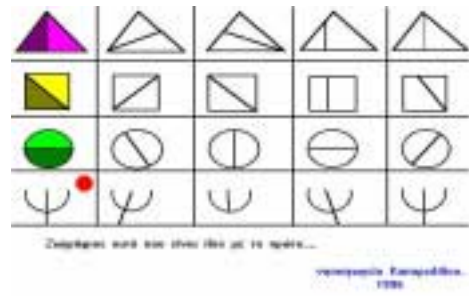
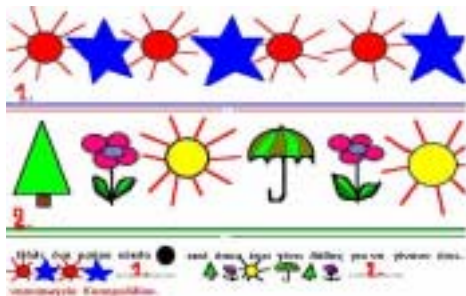
1γ. Αναφορικές ασκήσεις στον Υπολογιστή βασισμένες σε ήδη βιωμένους εκπαιδευτικούς στόχους.

Όπως ήδη αναφέρθηκε, βλέπουμε τον Υπολογιστή σαν ένα νέο πολυεργαλείο δουλειάς . Ένα μηχάνημα δηλαδή που θα μας βοηθήσει να πετύχουμε καλύτερα και γρηγορότερα τους στόχους μας.

Έχοντας αυτό ως θέση συνεχίζουμε λίγο παραπάνω από εκεί που σταματά η ζωγραφική, τα χρώματα, τα σχήματα, η δημιουργική τους συσχέτιση.

Τα παιδιά έχοντας πλέον κατακτήσει την ικανότητα να διαχειρίζονται όλα αυτά σε ικανοποιητικό επίπεδο, επιχειρούν να κατακτήσουν άλλες εννοιολογικές καταστάσεις προβληματισμού με την μορφή κάποιων γραφικών τεστ, φτιαγμένα από την υποφαινόμενη. Αλλά και αυτά δεν έρχονται ξαφνικά από την 'μέση του πουθενά'. Απλά λειτουργούν σαν ένα δεύτερο ή και τρίτο επίπεδο συμπληρωματικής μάθησης ήδη βιωμένης στο χώρο και το χρόνο.

Αυτά τα γραφικά είναι φτιαγμένα με διαβάθμιση δυσκολίας, ακολουθώντας τα εξελικτικά στάδια του παιδιού παρέχοντας και κάποιες μορφές ευελιξίας στον εκπαιδευτικό. Ταυτόχρονα δίνουν την αίσθηση στα παιδιά ότι μπορούν να δουλέψουν σε αυτά με επιτυχία. Στη πορεία βέβαια ανακαλύπτουν κάποιες τεχνικές δυσκολίες – οπτικοκινητικές - σημασιολογικές - κατάκτηση του ζητούμενου- που όμως δεν αποθαρρύνουν τα παιδιά αλλά τα ενθαρρύνουν σε συνεργασία για το τελικό αποτέλεσμα.

2. Η Εμπλοκή του Internet στη μαθησιακή διαδικασία.

2^α. Ευρωπαϊκές πολυμερείς συμπράξεις ερέθισμα ή πρόκληση για νέους στόχους;

Έχουμε την τύχη το σχολείο μας να είναι μέλος από το 1995 σε 2 ευρωπαϊκές πολυμερείς συμπράξεις με θέμα και στις δύο τις νέες τεχνολογίες στην εκπαίδευση.

Τα πρώτα 3 χρόνια ήμασταν το συντονιστικό σχολείο¹ διότι η 'σχετική πρόταση' είχε υποβληθεί από εμάς. Από το 1998 είμαστε απλοί εταίροι². Έχοντας όμως την προηγούμενη 3χρονη εμπειρία λειτουργούμε καταλυτικά στις διεργασίες του project. Στόχος αυτών των προγραμμάτων είναι η πραγμάτωση της ευρωπαϊκής διάστασης στα συμμετέχοντα σχολεία με δημιουργικές νέες διαδικασίες για εκπαιδευόμενους και εκπαιδευτές σε πρώτη φάση, και σε δεύτερη η διάδοση της ήδη κεκτημένης γνώσης και εμπειρίας στην ευρύτερη κοινωνία και την εκπαιδευτική κοινότητα.

Και οι δύο φάσεις πιστεύουμε ότι είναι εξ ίσου σημαντικές καθώς ή μια συμπληρώνει την άλλη και μαζί αποτελούν τον τελικό στόχο.

Η δομή του δικού μας project ακολούθησε την εξής διαδρομή: δύο ετήσιες συναντήσεις εκπαιδευτικών, η πρώτη να αφορά τον σχεδιασμό του ετήσιου πλάνου δουλειάς με χρονοδιάγραμμα για μαθητές και εκπαιδευτικούς, και η δεύτερη να αφορά την αξιολόγηση του έργου που επιτεύχθηκε καθώς και τον επαναπροσδιορισμό κάποιων στόχων και κατευθύνσεων που δεν λειτούργησαν όπως σχεδιάστηκαν.

Το όλο εγχείρημα ήταν μια νέα εκπαιδευτική θεώρηση μιας και ποτέ άλλοτε δεν είχαμε δουλέψει σε συνεργασία με άλλα παιδιά, άλλους εκπαιδευτικούς, ούτε είχαμε εμπλοκή γονέων σε τέτοιο βαθμό σε μαθησιακές διεργασίες, φίλων,

γειτόνων και άλλων προσώπων που θέλησαν να συνεργαστούν μαζί μας.

Για τα παιδιά ήταν πρωτόγνωρη η εμπειρία, βγήκαν έξω από το σχολείο τους, επισκέφτηκαν τοποθεσίες, γνώρισαν νέους ανθρώπους, πήραν συνεντεύξεις, δούλεψαν

απογεύματα. Με λίγα λόγια ανακάλυψαν έναν άλλο τρόπο μάθησης από αυτόν του συμβατικού καθημερινού σχολείου.

Ως μοναδικό μειονέκτημα θα μπορούσα να αναφέρω το γεγονός ότι δουλεύοντας με τα μεγάλα νήπια 5-6 χρόνων, και το ότι αυτά θα έπρεπε την επομένη χρονιά να πάνε στη πρώτη δημοτικού και επομένως να ξεκοπούν από την περαιτέρω ανάπτυξη του project, δεν μπόρεσαν να εξελίξουν την γνώση και εμπειρία τους πάνω στις νέες τεχνολογίες. Αυτό βέβαια δεν συνέβη στους άλλους εταίρους, διότι εκεί τα σχολεία είναι ενιαία και ο δάσκαλος συνήθως ακολουθεί την ίδια τάξη για 3-4 χρόνια.

Αυτό όμως που δεν συνέβη στα εδώ παιδιά συνέβη στο εκπαιδευτικό προσωπικό. Οι επιδιωκόμενοι στόχοι κάθε χρόνο ήταν κάτι παραπάνω από τους ήδη υπάρχοντες, τους ήδη κερτημένους. Αυτοί για τα παιδιά ήταν άμεσοι και για τους εκπαιδευτικούς έμμεσοι, αλλά αυτό δεν εμπόδισε σε τίποτα όλοι οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί να αναπτύξουν ιδιαίτερες ικανότητες στις νέες τεχνολογίες γιατί απλά είχαν το κίνητρο να το κάνουν.

1. 1995 – 1998 Συντονιστικό σχολείο : Νηπιαγωγείο Καπαρελλίου GR
Εταιρικά: Direzione Didattica di Boscohiesanuova IT
Duns Primary School SC
Elise Smiths Skole DN
2. 1998 - 2001 Συντονιστικό σχολείο : Grundschule of Dietenhofen DE
School 2 Trian Craiova RO
Stjaerskolen DN
Ecole Flavignac FR
St. Knuds Skole DN
Νηπιαγωγείο Καπαρελλίου GR

2β. Internet, CDs, Πολυμέσα.

Λόγω της ευρωπαϊκής σύμπραξης η χρήση του Internet κρίθηκε επιβεβλημένη από την αρχή του πρώτης σύμπραξης. Ευτυχώς συγκυρία υπήρξε η δημιουργία εκείνη την εποχή –1996- τοπικού εξυπηρετητή δίνοντάς μας την οικονομική πρόσβαση στο Διαδίκτυο.

Η συχνή επικοινωνία των εκπαιδευτικών με e-mails ξεκαθάριζε συχνά καταστάσεις και προβλήματα διαδικαστικά τα οποία δεν ήταν δυνατόν να προβλεφτούν και συζητηθούν στις δυο ετήσιες εκπαιδευτικές συναντήσεις. Αποτέλεσμα αυτού ήταν η γρήγορη και πληρέστερη ανάπτυξη του project και με τα λιγότερα προβλήματα και παρανοήσεις.

Τα παιδιά έμαθαν πως μπορούσαν να πάρουν πληροφορίες, εικόνες και ήχους που χρειάζονταν μέσα από τα βιβλία τους αλλά και μέσα από τον Υπολογιστή που είχαν στο σχολείο τους. Μέσα από CDs εγκυκλοπαίδειες CDs μουσικής & μουσικών οργάνων ανακάλυψαν νέες πηγές πληροφόρησης. Όταν κρίθηκε αναγκαία η ζητούμενη πληροφορία να είναι χρονολογικά πρόσφατα ενημερωμένη, τότε χρησιμοποιήσαμε ως πηγή πληροφόρησης και το Internet.

Η παραδοσιακή επικοινωνία με το ταχυδρομείο συμπληρώθηκε με την άμεση επαφή μέσω e-mail από τα παιδιά όταν ‘έπρεπε’ να στείλουν μια ζωγραφιά σε ενεστώτα χρόνο.

Πχ. Παγκόσμια ημέρα παιδικού βιβλίου και εορτασμού του Χανς Κρίστιαν Αντερσεν. Στείλαμε στους εταίρους στην Δανία και πήραμε παιδικές ζωγραφιές με τα ονόματα των

παιδιών με λατινικούς χαρακτήρες, την ίδια μέρα που έγινε και αντίστοιχη συζήτηση στη τάξη για το θέμα αυτό.

Η δουλειά των παιδιών από τα προηγούμενα χρόνια είναι ανεβασμένη στο Διαδίκτυο. Αυτή η διεύθυνση είναι ένας προσφιλής προορισμός για τα παιδιά. Βλέπουν και αναγνωρίζουν πρόσωπα και εργασίες συμμαθητών τους. Αλλά και η επίσκεψη σε σελίδες άλλων σχολείων κυρίως δημοτικών δίνει νέες ιδέες νέα ερεθίσματα σε παιδιά και εκπαιδευτικούς. Θετικό είναι το γεγονός ότι κάποιες φορές υπάρχουν μερικά σχολεία που ζητούν μεγαλύτερη επαφή μέσω ερωτηματολογίων, ανακοινώσεων, ή εκδηλώσεων. Τα τελευταία 2 χρόνια τα παιδιά χαίρονται ιδιαίτερα να ηχογραφούν στον Υπολογιστή φωνητικά μηνύματα ή τραγούδια και μέσω αυτών να επικοινωνούν με τα εταιρικά σχολεία και όχι μόνο.

Wave Sound

Η διαισθητική αυτή προσέγγιση του ότι ο Υπολογιστής μπορεί και μεταφέρει όχι μόνο γραπτό λόγο αλλά και προφορικό, καθιστά αυτό το πολυεργαλείο ακόμη πιο ελκυστικό στα παιδιά δίνοντας σε εμάς τους εκπαιδευτικούς την ευκαιρία να δράσουμε σε ευρύτερα πεδία.

Τον τελευταίο μήνα κάναμε δοκιμαστικά με Video Camera για ένα NetMeeting. Τα παιδιά δοκίμασαν την Video Camera και τράβηξαν φωτογραφίες. Η προσπάθεια για μια διμερή σύνδεση με το Γαλλικό σχολείο είχε μισή επιτυχία. Και λέμε μισή γιατί εμείς τους βλέπαμε αλλά δεν τους ακούγαμε ενώ εκείνοι μας άκουγαν αλλά δεν μας έβλεπαν!

Μια πενταμερής online συνάντηση με Video Camera είναι ένας από τους στόχους της επομένης τρίτης χρονιάς του ευρωπαϊκού αυτού προγράμματος που 'τρέχει' το σχολείο μας

3. Νέες Εφαρμογές

3^α. Υπολογιστής και Δανειστική Βιβλιοθήκη.

Όπως προαναφέρθηκε το 1999 ήταν χρόνος έναρξης νέων δρόμων στον τομέα της γλώσσας στο σχολείο μας. Η δομική προσέγγιση της, δημιούργησε καταστάσεις προβληματισμού στο εκπαιδευτικό προσωπικό. Έτσι οργανώθηκε εκ νέου ο χώρος της βιβλιοθήκης. Επιλέχθηκαν περίπου 45 εκδόσεις βιβλίων. Μεταξύ άλλων μαθησιακών διαδικασιών τα παιδιά δανείζονταν αυτά τα βιβλία σε εβδομαδιαία βάση. Τα έπαιρναν Παρασκευή και τα επέστρεφαν την Δευτέρα.

Εδώ θελήσαμε να χρησιμοποιήσουμε τον Υπολογιστή και πάλι ως εργαλείο που θα μας διευκόλυνε στους στόχους μας.

Φτιάξαμε έναν φάκελο ΔΑΝΕΙΣΤΙΚΗ, με 7 αρχεία στο Word όπου το καθένα περιέχει 6 βιβλία.

Το κάθε αρχείο έχει ένα χρώμα: άσπρο, κόκκινο, κίτρινο, πράσινο, μπλε, γαλάζιο, φούξια. Ανοίγοντας ένα αρχείο το παιδί βλέπει 6 βιβλία αριθμημένα από το 1-6 με ένα χρώμα, αυτό του αρχείου.

Κάθε βιβλίο που είναι προς δανεισμό έχει κολλημένο επάνω δεξιά ένα τετράγωνο χρωματιστό από τα παραπάνω χρώματα και έναν αριθμό από το 1-6.

Έτσι βλέποντας το χρώμα και τον αριθμό του βιβλίου που κρατά στο χέρι του το παιδί ψάχνει να βρει και να επιλέξει πρώτα το αρχείο με το ίδιο χρώμα και μετά τον ίδιο αριθμό με αυτόν του βιβλίου του.

Η επόμενη κίνηση είναι να γράψει το όνομά του και την ημερομηνία τοποθετώντας το δείκτη του ποντικιού στην στήλη με το βιβλίο του.... Να το αποθηκεύσει...και να κλείσει το αρχείο αφήνοντας το επόμενο παιδί να ακολουθήσει την ίδια διαδικασία.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΑΝΕΙΣΤΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ ΚΑΠΑΡΕΜΛΙΟΥ

ΣΕΛΙΔΑ -1-

1	2	3			
Το Φθινόπωρο	Ο Χειμώνας	Η Άνοιξη	Το Καλοκαίρι	Ο Κύκλωπας Πολύφημος	Ρώμος Και Ρωμύλος
ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ 3-3-2000		ΓΙΑΝΝΗΣ. Λ 3-3-2000			
			ΔΗΜΗΤΡΗΣ. Φ 9-3-2000		
			ΘΕΟΦΑΝΩ 16-3-2000		

Οι νέες τεχνολογίες τα επόμενα χρόνια θα εμπλέκονται σχεδόν σε όλες τις πτυχές της ζωής των σημερινών παιδιών και αυριανών ενηλίκων.

Το σημερινό σχολείο πρέπει να παρέχει όραμα, προοπτική και σταθερά βήματα για ένα μέλλον -όχι και τόσο μακρινό- με απαιτήσεις.

Ένα μέλλον όπου η διαχείριση της γνώσης θα είναι το κύριο ζητούμενο.